

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2017/1371

2017 m. liepos 5 d.

dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami į įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sąjungos finansinių interesų apsauga yra susijusi ne tik su biudžeto asignavimų valdymu, bet ir su visomis priemonėmis, kurios daro ar gali padaryti neigiamą poveikį Sąjungos turtui, taip pat valstybių narių turtui, tiek, kiek tos priemonės yra svarbios Sąjungos politikai;
- (2) Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsnio pagrindu parengtoje 1995 m. liepos 26 d. Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos konvencijoje ⁽³⁾, įskaitant jos 1996 m. rugsėjo 27 d. ⁽⁴⁾, 1996 m. lapkričio 29 d. ⁽⁵⁾ ir 1997 m. birželio 19 d. ⁽⁶⁾ protokolus (toliau – Konvencija), nustatytos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo srityje apibrėžties. Valstybės narės parengė Konvenciją, kurioje pažymėjo, kad Sąjungos pajamoms ir išlaidoms kenkiantis sukčiavimas daugeliu atvejų neapsiriboja viena valstybe ir jį dažnai vykdo organizuoti nusikaltėlių tinklai. Tuo pagrindu Konvencijoje jau pripažinta, kad, siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, už tuos interesus pažeidžiantį sukčiavimą reikia taikyti baudžiamąjį persekiojimą. Tuo pačiu metu buvo priimtas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ⁽⁷⁾. Tame reglamente nustatytos bendrosios taisyklės, susijusios su vienodais patikrinimais ir administracinėmis priemonėmis bei nuobaudomis už Sąjungos teisės aktų pažeidimus, kartu nurodant sektorių taisykles toje srityje, sukčiavimą, kaip apibrėžta Konvencijoje, ir valstybių narių baudžiamosios teisės ir procedūrų taikymą;
- (3) Sąjungos politikai Sąjungos finansinių interesų apsaugos srityje jau taikomos derinimo priemonės, kaip antai Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95. Siekiant užtikrinti, kad būtų įgyvendinama Sąjungos politika šioje srityje, itin svarbu toliau derinti valstybių narių baudžiamąją teisę nustatant papildomas Sąjungos finansinių interesų apsaugos pagal administracinę ir civilinę teisę priemones už su stambiausio masto sukčiavimu susijusius veiksmus toje srityje, kartu išvengiant nesuderinamumo tiek tose teisės srityse, tiek tarp jų;
- (4) siekiant užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą būtina nustatyti bendrą sukčiavimo, kuriam taikoma ši direktyva, apibrėžtį, kuri turėtų apimti sukčiavimą, susijusį su iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto (toliau –

⁽¹⁾ OL C 391, 2012 12 18, p. 134.

⁽²⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2017 m. balandžio 25 d. per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija (OL C 184, 2017 6 9, p. 1). 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 316, 1995 11 27, p. 48.

⁽⁴⁾ OL C 313, 1996 10 23, p. 1.

⁽⁵⁾ OL C 151, 1997 5 20, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 221, 1997 7 19, p. 11.

⁽⁷⁾ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

Sąjungos biudžetas) finansuojamomis išlaidomis, pajamomis ir turtu, įskaitant finansines operacijas, pavyzdžiui, skolinimosi ir skolinimo veiklą. Tarybos direktyva 2006/112/EB ⁽¹⁾ nustatytos bendros pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) sistemos (toliau – PVM sistema) atžvilgiu vykdomų sunkių nusikalstamų veikų sąvoka apima stambiausio masto sukčiavimo PVM formas, visų pirma karuselinį sukčiavimą, sukčiavimą pasitelkiant dingusius prekiautojus ir sukčiavimą PVM dalyvaujant nusikalstamos organizacijos veikloje; tai yra rimtos grėsmės bendrai PVM sistemai, taigi – ir Sąjungos biudžetui. Bendros PVM sistemos atžvilgiu vykdomos nusikalstamos veikos turėtų būti laikomos sunkiomis tada, kai jos yra susijusios su dviejų ar daugiau valstybių narių teritorija, padaromos vykdančios sukčiavimo schemas, kai tos nusikalstamos veikos yra vykdomos struktūriškai, siekiant nederamai pasinaudoti bendros PVM sistemos teikiamais privalumais, ir kai bendra žala, patirta dėl tų nusikalstamų veikų, siekia bent 10 000 000 EUR. Bendros žalos sąvoka reiškia įvertintą žalą, kuri yra visos sukčiavimo schemos padarinys, tiek atitinkamų valstybių narių, tiek Sąjungos finansiniams interesams, neskaitant palūkanų ir nuobaudų. Šia direktyva siekiama prisidėti prie pastangų kovoti su tais nusikalstamais reiškiniais;

- (5) kai Komisija vykdo Sąjungos biudžetą pagal pasidalijamojo arba netiesioginio valdymo principą, ji gali biudžeto vykdymo užduotis perduoti valstybėms narėms arba pavesti jas pagal Sutartis įsteigtiems organams, biurams ar agentūroms arba kitiems subjektams ar asmenims. Tokio pasidalijamojo arba netiesioginio valdymo atveju turėtų būti užtikrinta tokio paties lygio Sąjungos finansinių interesų apsauga kaip ir Komisijos vykdomo tiesioginio valdymo atveju;
- (6) taikant šią direktyvą, su viešaisiais pirkimais susijusios išlaidos yra visos išlaidos, susijusios su viešųjų pirkimų sutartimis, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ⁽²⁾ 101 straipsnio 1 dalyje;
- (7) Sąjungos teisė dėl pinigų plovimo visapusiškai taikoma pinigų plovimui, susijusiam su turtu, įgytu vykdančios nusikalstamas veikas, kurioms taikoma ši direktyva. Nuoroda į tą teisę turėtų būti užtikrinta, kad šia direktyva nustatytas sankcijų režimas būtų taikomas visiems sunkiems Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų atvejams;
- (8) korupcija kelia ypač didelę grėsmę Sąjungos finansiniams interesams; ji dažnai taip pat gali būti susijusi su sukčiavimu. Kadangi valstybės pareigūnai turi pareigą nešališkai priimti sprendimus ar veikti savo nuožiūra, korupcijos apibrėžtis turėtų apimti kyšių davimą siekiant padaryti poveikį valstybės pareigūno sprendimui ar veiksmų laisvei ir tokių kyšių ėmimą, neatsižvelgiant į taikytinus konkretaus pareigūno valstybės įstatymus ir kitus teisės aktus ar į atitinkamas tarptautines organizacijas;
- (9) neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams gali padaryti tam tikri valstybės pareigūno, kuriam patikėtas lėšų ar turto valdymas, nesvarbu, ar jam vadovaujant, ar atliekant priežiūros funkciją, veiksmai, kai tokiais veiksmais siekiama pasisavinti lėšas ar turtą ne pagal nustatytą paskirtį ir pažeidžiami Sąjungos finansiniai interesai. Todėl būtina nustatyti tiksliai nusikalstamų veikų, apimančių tokius veiksmus, apibrėžtis;
- (10) kalbant apie pasyviosios korupcijos ir pasisavinimo nusikalstamas veikas, reikia įtraukti valstybės pareigūnų apibrėžtį, kuri apimtų visus atitinkamus pareigūnus, nesvarbu, ar jie eina oficialias pareigas Sąjungoje, valstybėse narėse ar trečiojoje valstybėje. Privatūs asmenys vis aktyviau dalyvauja Sąjungos lėšų valdyme. Todėl, siekiant tinkamai apsaugoti Sąjungos lėšas nuo korupcijos ir pasisavinimo, „valstybės pareigūno“ apibrėžtis turi apimti asmenis, kurie neina oficialių pareigų, tačiau kuriems vis dėlto pavesta panašiu būdu vykdyti tam tikrą valstybės tarnybos funkciją, susijusią su Sąjungos lėšomis, ir kurie ją vykdo; tai gali būti, pavyzdžiui, tokių lėšų valdyme dalyvaujantys rangovai;
- (11) kalbant apie šioje direktyvoje numatytas nusikalstamas veikas, visiems tų veikų elementams turi būti taikoma tyčios samprata. Išvadą, kad veikimas ar neveikimas yra tyčinio pobūdžio, galima padaryti remiantis objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis. Ši direktyva netaikoma nusikalstamoms veikoms, kurių atveju tyčia nebūtina;

⁽¹⁾ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

- (12) šia direktyva valstybės narės nėra įpareigojamos numatyti laisvės atėmimo sankcijų už nusikalstamų veikų, kurios nėra sunkaus pobūdžio, įvykdymą, tais atvejais, kai pagal nacionalinę teisę daroma prielaida, kad būta tyčios;
- (13) kai kurios Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios nusikalstamos veikos praktiškai dažnai yra glaudžiai susijusios su nusikalstamomis veikomis, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 83 straipsnio 1 dalis ir ta nuostata grindžiami Sąjungos teisės aktai. Todėl formuluojant nuostatas turėtų būti užtikrintas tokių teisės aktų ir šios direktyvos suderinamumas;
- (14) tiek, kiek juridiniams asmenims priskirtini veiksmai gali pakenkti Sąjungos finansiniams interesams ar kelti jiems grėsmę, juridiniai asmenys turėtų būti atsakingi už jų vardu įvykdytas nusikalstamas veikas, kaip apibrėžta šioje direktyvoje;
- (15) siekiant užtikrinti lygiavertę Sąjungos finansinių interesų apsaugą visoje Sąjungoje taikant priemones, kurios turėtų daryti atgrasomąjį poveikį, valstybės narės turėtų numatyti tam tikras sankcijų, kurios būtų taikomos, kai padaromos šioje direktyvoje apibrėžtos nusikalstamos veikos, rūšis ir jų dydžius. Sankcijų dydžiai turėtų būti proporcingi toms veikoms;
- (16) kadangi šia direktyva numatomos būtiniausios taisyklės, valstybės narės gali priimti arba palikti galioti griežtesnes taisykles dėl Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų;
- (17) šia direktyva nedaromas poveikis tinkamam ir veiksmingam drausminių priemonių ar kitų nei baudžiamojo pobūdžio sankcijų taikymui. Priimant nuosprendį tam tikro asmens atžvilgiu už šioje direktyvoje apibrėžtą nusikalstamą veiką gali būti atsižvelgta į sankcijas, kurių negalima prilyginti baudžiamosioms sankcijoms ir kurios jau yra taikomos tam pačiam asmeniui už tuos pačius veiksmus. Taikant kitas sankcijas turėtų būti visapusiškai laikomasi draudimo būti antrą kartą teisiamam ar baudžiamam baudžiamajame procese, susijusiame su ta pačia nusikalstama veika, principo (toliau – *ne bis in idem*). Šia direktyva nekriminalizuojami veiksmai, už kuriuos taip pat nėra taikomos drausminės nuobaudos ar kitos priemonės už tarnybinių pareigų nevykdymą, jei tokios drausminės nuobaudos ar kitos priemonės gali būti taikomos atitinkamiems asmenims;
- (18) fiziniams asmenims taikomose sankcijose tam tikrais atvejais turėtų būti numatyta maksimali ne trumpesnė kaip ketverių metų laisvės atėmimo sankcija. Prie tokių atvejų turėtų būti priskiriami atvejai, kai padaroma didelė žala arba gaunama didelės naudos; turėtų būti daroma prielaida, kad žala ar nauda yra didelė, kai ji susijusi su daugiau nei 100 000 EUR. Kai valstybės narės teisėje kaip maksimalios baudmės pagrindas nėra numatyta aiški didelės žalos ar naudos riba, valstybė narė turėtų užtikrinti, kad jos teismai, nustatydami sankcijas už sukčiavimą ir kitas Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, atsižvelgtų į žalos ar naudos dydžio sumą. Šia direktyva neužkertamas kelias valstybėms narėms numatyti kitų elementų, kuriais būtų nurodomas sunkus nusikalstamos veikos pobūdis, pavyzdžiui, kai žala arba nauda yra potenciali, tačiau labai didelė. Tačiau bendros PVM sistemos atžvilgiu įvykdytų nusikalstamų veikų atveju riba, kurią pasiekus turėtų būti daroma prielaida, kad žala arba nauda yra didelė, laikantis šios direktyvos yra 10 000 000 EUR. Siekiant užtikrinti lygiavertę Sąjungos finansinių interesų apsaugą visoje Sąjungoje būtina nustatyti minimalius maksimalių laisvės atėmimo sankcijų dydžius. Sankcijomis siekiama daryti stiprų atgrasomąjį poveikį potencialiems nusikaltėliams visoje Sąjungoje;
- (19) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tai, jog nusikalstama veika padaryta dalyvaujant nusikalstamoje organizacijoje, kaip apibrėžta Tarybos pamatiniame sprendime 2008/841/TVR ⁽¹⁾, turėtų būti laikoma atsakomybę sunkinančia aplinkybe pagal taikytinas taisykles, nustatytas jų teisės sistemose. Jos turėtų užtikrinti, kad teisėjai turėtų galimybę atsižvelgti į šią atsakomybę sunkinančią aplinkybę priimdami nuosprendžius nusikalstamų veikų vykdytojams, nors teisėjai neturėtų būti įpareigojami nuosprendyje atsižvelgti į tokias atsakomybę sunkinančias aplinkybes. Valstybės narės neprivalo numatyti atsakomybę sunkinančių aplinkybių, kai nacionalinėje teisėje už nusikalstamas veikas, kaip apibrėžta Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR, numatytos baudmės kaip už atskirą nusikalstamą veiką ir dėl to gali būti nustatytos griežtesnės sankcijos;
- (20) atsižvelgiant visų pirma į nusikalstamų veikų vykdytojų ir jų pajamų iš Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios neteisėtos veiklos judumą, taip pat į su tuo susijusius sudėtingus tarpvalstybinius tyrimus, kiekviena valstybė narė turėtų nustatyti savo jurisdikciją, kad galėtų su tokia veikla kovoti. Kiekviena valstybė narė taip turėtų užtikrinti, kad jos jurisdikcija apimtų nusikalstamas veikas, įvykdytas pasinaudojant informacinėmis ir ryšių technologijomis, prie kurių gauta prieiga jos teritorijoje;

⁽¹⁾ 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

- (21) atsižvelgiant į tai, kad gali būti kelios jurisdikcijos dėl tarpvalstybinių nusikalstamų veikų, kurioms taikoma ši direktyva, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad taikant nacionalinės teisės aktus, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, būtų visapusiškai laikomasi *ne bis in idem* principo;
- (22) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl senaties terminų, būtinų, kad jos galėtų kovoti su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla. Nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama skiriant maksimalią ne trumpesnę kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausmę, atvejais senaties terminas turėtų būti ne trumpesnis kaip penkeri metai nuo nusikalstamos veikos padarymo dienos. Tai neturėtų daryti poveikio toms valstybėms narėms, kurios tyrimui, baudžiamajam persekiojimui ir nuosprendžių vykdymui senaties terminų nenustato;
- (23) nedarant poveikio tarpvalstybinio bendradarbiavimo bei savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose taisyklėms ir kitoms taisyklėms pagal Sąjungos teisę, visų pirma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ⁽¹⁾, reikia tinkamai numatyti bendradarbiavimą siekiant užtikrinti veiksmingus kovos su šioje direktyvoje apibrėžtomis nusikalstamomis veikomis, kenkiančiomis Sąjungos finansiniams interesams, veiksmus, įskaitant valstybių narių ir Komisijos keitimąsi informacija, taip pat Komisijos teikiamą techninę ir operatyvinę pagalbą, kurios kompetentingoms nacionalinėms institucijoms gali prireikti siekiant palengvinti jų vykdomų tyrimų koordinavimą. Tokia teikiama pagalba neturėtų apimti Komisijos dalyvavimo nacionalinių institucijų vykdomuose tyrimuose ar baudžiamojo persekiojimo procedūrose, susijusiuose su atskiromis baudžiamosiomis bylomis. Audito Rūmai ir už Sąjungos institucijų, organų, biurų ir agentūrų biudžetų auditą atsakingi auditoriai Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (toliau – OLAF) ir kitoms kompetentingoms institucijoms turėtų atskleisti visus faktus, kurie pagal šią direktyvą galėtų būti priskiriami nusikalstamoms veikoms, o valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nacionalinės audito įstaigos, Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 59 straipsnio prasme, darytų tą patį pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 8 straipsnį;
- (24) Komisija turėtų teikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl priemonių, kurių valstybės narės imasi, kad laikytųsi šios direktyvos. Kartu su ataskaita prireikus gali būti pateikiami pasiūlymai, kuriuose būtų atsižvelgta į galimus pokyčius, visų pirma susijusius su Sąjungos biudžeto finansavimu;
- (25) Konvencija turėtų būti pakeista šia direktyva valstybių narių, kurioms ji yra privaloma, atžvilgiu;
- (26) taikant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 ⁽²⁾ 3 straipsnio 4 dalies d punktą, nuoroda į Sąjungos finansiniams interesams kenkiantį stambų sukčiavimą, kaip apibrėžta Konvencijos 1 straipsnio 1 dalyje ir 2 straipsnio 1 dalyje, turėtų būti laikoma Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, kaip apibrėžta šios direktyvos 3 straipsnyje ir 7 straipsnio 3 dalyje, arba, kai tai susiję su nusikalstama veika bendros PVM sistemos, kaip apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje, atžvilgiu;
- (27) vienas iš tinkamo šios direktyvos įgyvendinimo valstybėse narėse aspektų – kompetentingų nacionalinių institucijų atliekamas asmens duomenų tvarkymas bei keitimasis tokiais duomenimis tarp, viena vertus, valstybių narių ir, kita vertus, tarp kompetentingų Sąjungos įstaigų. Nacionalinių kompetentingų institucijų atliekamas asmens duomenų tvarkymas nacionaliniu lygmeniu turėtų būti reglamentuojamas Sąjungos *acquis*. Valstybių narių keitimasis asmens duomenimis turėtų būti vykdomas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 ⁽³⁾. Tiek, kiek asmens duomenis tvarko Sąjungos institucijos, organai, biurai ir agentūros, turėtų būti taikomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ⁽⁴⁾ arba, kai taikoma, kiti Sąjungos teisės aktai, reglamentuojantys tų organų, biurų ir agentūrų vykdomą asmens duomenų tvarkymą, bei taikytinos teismo tyrimo konfidencialumo taisyklės;

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁽²⁾ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

⁽³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinų asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuria panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

⁽⁴⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

- (28) užtikrinant baudžiamojoje teisėje nustatytą sankcijų taikymo atgrasomąjį poveikį, reikia ypač atsižvelgti į pagrindines teises. Šioje direktyvoje laikomasi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), visų pirma teisės į laisvę ir saugumą, asmens duomenų apsaugą, laisvės pasirinkti profesiją ir teisės dirbti, laisvės verstis verslu, teisės į nuosavybę, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, nekaltumo prezumpcijos ir teisės į gynybą, teisėtumo ir nusikalstamų veikų bei sankcijų proporcingumo principų, taip pat principo *ne bis in idem*. Šia direktyva siekiama užtikrinti, kad tų teisių ir principų būtų visapusiškai laikomasi, ir ji turi būti atitinkamai įgyvendinama;
- (29) valstybės narės turėtų imtis priemonių, būtinų siekiant užtikrinti greitą tokių sumų susigrąžinimą ir jų pervedimą į Sąjungos biudžetą, nedarant poveikio atitinkamoms konkrečioms Sąjungos sektoriams taikomoms taisyklėms dėl finansinio koregavimo ir nepagrįstai išleistų sumų susigrąžinimo;
- (30) administracinės priemonės ir nuobaudos atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Sąjungos finansinių interesų apsaugas. Šia direktyva valstybės narės neatleidžiamos nuo pareigos taikyti ir įgyvendinti Sąjungos administracines priemones ir nuobaudas, kaip apibrėžta Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 4 ir 5 straipsniuose;
- (31) šia direktyva valstybės narės turėtų būti įpareigosotos savo nacionalinėje teisėje numatyti baudžiamąsias sankcijas už Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias sukčiavimo veikas ir su sukčiavimu susijusias nusikalstamas veikas, kurioms taikoma ši direktyva. Šioje direktyvoje neturėtų būti nustatoma pareigų dėl tokių sankcijų ar kitų esamų teisėsaugos sistemų taikymo konkrečiais atvejais. Valstybės narės iš esmės gali kartu toliau taikyti administracines priemones ir nuobaudas srityje, kuriai taikoma ši direktyva. Vis dėlto, taikydamos nacionalinės teisės aktus, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad už šioje direktyvoje numatytas nusikalstamas veikas taikant baudžiamąsias sankcijas ir administracines priemones bei nuobaudas nebūtų pažeidžiama Chartija;
- (32) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių kompetencijai jų mokesčių administravimo struktūros ir organizavimo srityje, kaip jos mano esant tinkama siekiant užtikrinti teisingą pridėtinės vertės mokesčio nustatymą, įvertinimą ir surinkimą, taip pat veiksmingo PVM teisės taikymo srityje;
- (33) ši direktyva taikoma nedarant poveikio nuostatomis dėl imunitetų panaikinimo, įtvirtintoms SESV, Protokole Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto ir Protokole Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų, pridėtuose prie SESV ir Europos Sąjungos sutarties bei jų įgyvendinimo dokumentuose, ar panašioms nuostatomis, ištrauktoms į nacionalinę teisę. Perkeliant šią direktyvą į nacionalinę teisę, taip pat taikant nacionalinės teisės aktus, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, visapusiškai atsižvelgiama į tas privilegijas ir imunitetus, įskaitant pagarbą nario mandato laisvei;
- (34) šia direktyva nedaromas poveikis nacionalinėje baudžiamojoje teisėje įtvirtintoms bendrosioms taisyklėms ir principams dėl nuosprendžių priėmimo ir vykdymo atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes;
- (35) kadangi šios direktyvos tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi ir Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (36) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimanč ir taikant šią direktyvą;
- (37) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimanč šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;
- (38) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimanč šią direktyvą ir ji nėra jai privaloma ar taikoma;

(39) buvo konsultuotasi su Europos Audito Rūmais, kurie priėmė nuomonę ⁽¹⁾,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYKAS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR TAIKymo SRITIS

1 straipsnis

Dalykas

Šia direktyva nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų kovojant su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu ir kita neteisėta veikla apibrėžties, siekiant sustiprinti apsaugą nuo tiems finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų laikantis Sąjungos *acquis* šioje srityje.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtis ir taikymo sritis

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtis:
 - a) Sąjungos finansiniai interesai reiškia visas pajamas, išlaidas ir turtą, patenkanti, įgytą per arba mokėtiną į:
 - i) Sąjungos biudžetą;
 - ii) pagal Sutartis įsteigtų Sąjungos institucijų, organų, biurų ir agentūrų biudžetus arba jų tiesiogiai ar netiesiogiai valdomus ir prižiūrimus biudžetus;
 - b) juridinis asmuo reiškia subjektą, turintį teisinį subjektiškumą pagal taikytiną teisę, išskyrus valstybes ar valstybinės valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas ir viešąsias tarptautines organizacijas.
2. Pajamų iš nuosavų išteklių iš PVM atveju ši direktyva taikoma tik bendros PVM sistemos atžvilgiu vykdomų sunkių nusikalstamų veikų atveju. Šios direktyvos tikslais nusikalstama veika bendros PVM sistemos atžvilgiu laikoma sunkia, kai 3 straipsnio 2 dalies d punkte apibrėžti tyčiniai veiksmai ar neveikimas yra susiję su dviejų ar daugiau Sąjungos valstybių narių teritorija ir bendra jų padaryta žala yra ne mažesnė kaip 10 000 000 EUR.
3. Šia direktyva nedaromas poveikis valstybių narių mokesčių administravimo struktūrai ir veikimui.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

NUSIKALSTAMOS VEIKOS, SUSIJUSIOS SU SĄJUNGOS FINANSINIAMS INTERESAMS KENKIANČIU SUKČIAVIMU

3 straipsnis

Sąjungos finansiniams interesams kenkiantis sukčiavimas

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad tyčinis Sąjungos finansiniams interesams kenkiantis sukčiavimas būtų laikomas nusikalstama veika.
2. Šios direktyvos tikslais toliau nurodyta veikla laikoma Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu:
 - a) su viešaisiais pirkimais nesusijusių išlaidų srityje – bet kokie veiksmai ar neveikimas, kai:
 - i) naudojamos ar pateikiamos netikros, klaidingos ar neišsamios ataskaitos ar dokumentai ir taip pasisavinamos arba neteisėtai neišmokamos Sąjungos biudžeto arba Sąjungos ar jos vardu valdomų biudžetų lėšos ar turtas,
 - ii) neatskleidžiama informacija pažeidžiant konkrečią pareigą ir kai pasiekiamas toks pats rezultatas, arba
 - iii) tokios lėšos ar turtas panaudojami kitiems tikslams nei tikslai, kuriems jie buvo iš pradžių skirti;

⁽¹⁾ OL C 383, 2012 12 12, p. 1.

- b) su viešaisiais pirkimais susijusių išlaidų srityje, bent tuo atveju, kai tokie veiksmai padaromi ar neveikiama siekiant, kad nusikalstamų veikų vykdytojas arba kitas asmuo gautų neteisėto pelno, padarant nuostolį Sąjungos finansiniams interesams – bet kokie veiksmai ar neveikimas, kai:
- i) naudojamos ar pateikiamos netikros, klaidingos ar neišsamios ataskaitos ar dokumentai ir taip pasisavinamos arba neteisėtai neišmokamos Sąjungos biudžeto arba Sąjungos ar jos vardu valdomų biudžetų lėšos ar turtas,
 - ii) neatskleidžiama informacija pažeidžiant konkrečią pareigą ir kai pasiekiamas toks pats rezultatas, arba
 - iii) tokios lėšos ar turtas panaudojami kitiems tikslams nei tikslai, kuriems jie buvo iš pradžių skirti, pakenkiant Sąjungos finansiniams interesams;
- c) kitų pajamų nei d punkte nurodytos pajamos iš nuosavų išteklių iš PVM srityje – bet kokie veiksmai ar neveikimas, kai:
- i) naudojamos ar pateikiamos netikros, klaidingos ar neišsamios ataskaitos ar dokumentai ir taip neteisėtai sumažinami Sąjungos biudžeto arba Sąjungos ar jos vardu valdomų biudžetų ištekliai,
 - ii) neatskleidžiama informacija pažeidžiant konkrečią pareigą ir kai pasiekiamas toks pats rezultatas, arba
 - iii) ne pagal paskirtį panaudojama teisėtai įgyta nauda ir kai pasiekiamas toks pats rezultatas.
- d) pajamų iš nuosavų išteklių iš PVM srityje – bet kokie veiksmai ar neveikimas tarpvalstybinių sukčiavimo schemų taikymo atveju, kai:
- i) naudojamos ar pateikiamos netikros, klaidingos ar neišsamios su PVM susijusios ataskaitos ar dokumentai ir taip sumažinami Sąjungos biudžeto ištekliai,
 - ii) neatskleidžiama su PVM susijusi informacija pažeidžiant konkrečią pareigą ir kai pasiekiamas toks pats rezultatas, arba
 - iii) teisingos su PVM susijusios ataskaitos pateikiamos siekiant sukčiaujant nuslėpti nesumokėjimo faktą arba neteisėtai sukurti teises susigrąžinti PVM.

4 straipsnis

Kitos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios nusikalstamos veikos

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad pinigų plovimas, kaip aprašyta Direktyvos (ES) 2015/849 1 straipsnio 3 dalyje, susijęs su turtu, įgytu vykdančios nusikalstamas veikas, kurioms taikoma ši direktyva, būtų laikomas nusikalstama veika.
2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad tyčinė pasyvioji ir aktyvioji korupcija būtų laikoma nusikalstama veika.
 - a) Šioje direktyvoje pasyvioji korupcija reiškia valstybės pareigūno veiksmą, kuriuo jis tiesiogiai ar per tarpininką reikalauja arba gauna bet kokios naudos sau ar trečiajam asmeniui, arba pažada gauti tokios naudos už tai, kad eidamas pareigas ar vykdydamas savo funkcijas veikia arba neveikia taip, kad pakenkiama arba gali būti pakenkta Sąjungos finansiniams interesams.
 - b) Šioje direktyvoje aktyvioji korupcija reiškia asmens veiksmą, kuriuo jis tiesiogiai ar per tarpininką žada, siūlo arba suteikia bet kokią naudą valstybės pareigūnui ar trečiajam asmeniui už tai, kad tas, eidamas pareigas arba vykdydamas savo funkcijas veikia arba neveikia taip, kad pakenkiama arba gali būti pakenkta Sąjungos finansiniams interesams.
3. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad tyčinis pasisavinimas būtų laikomas nusikalstama veika.

Šioje direktyvoje pasisavinimas reiškia valstybės pareigūno, kuriam tiesiogiai ar netiesiogiai patikėtas lėšų ar turto valdymas, veiksmą, kuriuo jis skiria ar išmoka lėšas arba pasisavina ar panaudoja turtą ne pagal nustatytą paskirtį bet kuriuo būdu, kuriuo pakenkiama Sąjungos finansiniams interesams.

4. Šioje direktyvoje valstybės pareigūnas reiškia:

a) bet kurį Sąjungos pareigūną ar nacionalinį pareigūną, įskaitant kitos valstybės narės nacionalinius pareigūnus ir trečiųjų valstybių nacionalinius pareigūnus;

i) Sąjungos pareigūnas reiškia asmenį, kuris yra:

- pareigūnas ar kitas Sąjungos pagal sutartį pasamdytas tarnautojas, kaip apibrėžta Pareigūnų tarnybos nuostatuose ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygose, nustatytuose Tarybos reglamentu (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 ⁽¹⁾ (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai), arba
- valstybės narės arba bet kurios viešosios ar privačiosios įstaigos į Sąjungą komandiruotas asmuo, atliekantis Sąjungos pareigūnų ar kitų tarnautojų funkcijoms lygiavertės funkcijas.

Nedarant poveikio nuostatomis dėl privilegijų ir imunitetų, išdėstytoms protokoluose Nr. 3 ir Nr. 7, pagal Sutartis įsteigtų Sąjungos institucijų, organų, biurų ir agentūrų nariai ir tokių įstaigų darbuotojai prilyginami Sąjungos pareigūnams tiek, kiek jiems netaikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai;

ii) nacionalinis pareigūnas suprantamas remiantis „pareigūno“ arba „valstybės tarnautojo“ apibrėžtimi valstybės narės ar trečiosios valstybės, kurioje atitinkamas asmuo vykdo savo funkcijas.

Vis dėlto procesinių veiksmų, susijusių su valstybės narės pareigūnu arba trečiosios valstybės nacionaliniu pareigūnu, kuriuos yra inicijavusi kita valstybė narė, atveju pastaroji neprivalo taikyti „nacionalinio pareigūno“ apibrėžties, išskyrus atvejus, kai ta apibrėžtis yra suderinama su jos nacionaline teise.

Terminas „nacionalinis pareigūnas“ apima asmenis, kurie eina vykdomąsias, administracines arba teisėjo pareigas nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu. Asmenys, kurie eina teisėkūros pareigas nacionaliniu, regiono ar vietos lygmeniu, prilyginami nacionaliniams pareigūnams;

b) bet kurį kitą asmenį, kuriam pavesta vykdyti ir kuris vykdo valstybės tarnybos funkcijas, apimančias Sąjungos finansinių interesų valdymą ar su šiais interesais susijusius sprendimus valstybėse narėse arba trečiosiose valstybėse.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL SUKČIAVIMO IR KITŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ, KENKIANČIŲ SĄJUNGOS FINANSINIAMS INTERESAMS

5 straipsnis

Kurstymas, pagalba ir bendrininkavimas bei kėsینimasis

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad už bet kurios iš 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų kurstymą, pagalbą ir bendrininkavimą jas vykdant būtų baudžiama kaip už nusikalstamas veikas.

2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad už kėsینimąsi įvykdyti bet kurią iš 3 straipsnyje ir 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų nusikalstamų veikų būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

6 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn už bet kurią iš 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, kurias jų naudai padarė bet kuris asmuo, veikęs individualiai arba kaip juridinio asmens struktūrinio padalinio narys, juridinio asmens struktūroje užimantis vadovaujamas pareigas, remiantis:

- a) įgaliojimais atstovauti juridiniam asmeniui;
- b) įgaliojimais priimti sprendimus juridinio asmens vardu arba
- c) įgaliojimais vykdyti kontrolę juridinio asmens struktūroje.

⁽¹⁾ OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

2. Valstybės narės taip pat imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn, kai dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens vykdomos priežiūros ar kontrolės nebuvimo jam pavaldus asmuo galėjo įvykdyti bet kurią iš 3, 4 ar 5 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų to juridinio asmens naudai.

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis nėra nesuderinama su baudžiamojo proceso fiziniams asmenims, kurie yra 3 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų vykdytojai arba kurie gali būti patraukti baudžiamojo atsakomybėn pagal 5 straipsnį, galimybė.

7 straipsnis

Sankcijos fiziniams asmenims

1. Valstybės narės užtikrina, kad už 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas fiziniai asmenys būtų baudžiami taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamąsias sankcijas.

2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad už 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama skiriant maksimalią sankciją, kuria būtų numatytas laisvės atėmimas.

3. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad už 3 ir 4 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas būtų baudžiama skiriant maksimalią ne trumpesnę kaip ketverių metų laisvės atėmimo sankciją, jeigu šiomis veikomis padaroma didelė žala arba gaunama didelės naudos.

Daroma prielaida, kad 3 straipsnio 2 dalies straipsnio a, b ir c punktuose ir 4 straipsnyje nurodytomis nusikalstamomis veikomis padaryta žala arba gauta nauda yra didelė, kai ji susijusi su daugiau nei 100 000 EUR.

3 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta nusikalstama veika padaryta žala arba gauta nauda, kuriai taikoma 2 straipsnio 2 dalis, visada laikoma didele.

Be to, valstybės narės gali numatyti maksimalią ne trumpesnę kaip ketverių metų laisvės atėmimo sankciją kitomis jų nacionalinėje teisėje apibrėžtomis sunkiomis aplinkybėmis.

4. 3 straipsnio 2 dalies a, b ar c punktuose arba 4 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų, susijusių su mažesne nei 10 000 EUR žala arba gauta mažesne nei 10 000 EUR nauda, atveju valstybės narės gali numatyti, kad būtų taikomos kitos nei baudžiamosios sankcijos.

5. 1 dalimi nedaromas poveikis kompetentingų institucijų teisei naudotis drausminiais įgaliojimais valstybės pareigūnų atžvilgiu.

8 straipsnis

Atsakomybę sunkinančios aplinkybės

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad tai, jog kuri nors iš 3, 4 ar 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų įvykdoma dalyvaujant nusikalstamos organizacijos veikloje, kaip apibrėžta Pamatiniame sprendime 2008/841/TVR, būtų laikoma atsakomybę sunkinančia aplinkybe.

9 straipsnis

Minimalios sankcijos juridiniams asmenims

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 6 straipsnį, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos, kurios apima baudžiamojo arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir gali apimti kitas sankcijas, kaip antai:

- a) teisės į valstybės skiriamas išmokas arba pagalbą atėmimą,
- b) laikiną arba nuolatinį teisės dalyvauti viešuosiuose konkursuose atėmimą,
- c) laikiną arba nuolatinį teisės verstis komercine veikla atėmimą,

- d) teisminės priežiūros skyrimą,
- e) likvidavimą teismo sprendimu,
- f) laikiną arba galutinį įmonių, kuriomis buvo pasinaudota vykdant nusikalstamą veiką, uždarymą.

10 straipsnis

Išaldymas ir konfiskavimas

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų priemonės ir pajamos iš šių nusikalstamų veikų būtų galima išaldyti ir konfiskuoti. Valstybės narės, kurioms yra privaloma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES ⁽¹⁾, tai daro pagal tą direktyvą.

11 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių, būtinų jos jurisdikcijai dėl 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų nustatyti, kai:

- a) nusikalstama veika visiškai ar iš dalies įvykdyta jos teritorijoje, arba
- b) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra vienas iš jos piliečių.

2. Kiekviena valstybė narė imasi priemonių, būtinų jos jurisdikcijai dėl 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų nustatyti, kai nusikalstamą veiką padariusiam asmeniui nusikalstamos veikos vykdymo metu taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai. Kiekviena valstybė narė šioje dalyje nustatytų jurisdikcijos taisyklių gali netaikyti arba gali jas taikyti tik konkrečiais atvejais ar konkrečiomis sąlygomis, ir apie tai informuoja Komisiją.

3. Kai valstybė narė nusprendžia jurisdikciją taikyti 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytoms nusikalstamoms veikoms, įvykdytoms ne jos teritorijoje, ji informuoja Komisiją esant bet kuriam iš šių atvejų:

- a) nusikalstamą veiką padariusio asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra jos teritorijoje;
- b) nusikalstama veika yra įvykdyta jos teritorijoje įsteigto juridinio asmens naudai arba
- c) nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra vienas iš jos pareigūnų, vykdantis oficialias pareigas.

4. 1 dalies b punkte nurodytais atvejais valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad naudojimasis savo jurisdikcija nepriklaustų nuo sąlygos, jog baudžiamasis persekiojimas gali būti pradėtas tik po nukentėjusiojo pareiškimo nusikalstamos veikos įvykdymo vietoje arba kaltinimą šia nusikalstama veika pareiškia valstybė, kurioje ji buvo įvykdyta.

12 straipsnis

Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų senatis

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų, kad būtų numatytas senaties terminas, jog būtų galima atlikti 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų tyrimą, vykdyti su jomis susijusį baudžiamąjį persekiojimą, teismo procesą ir priimti teismo sprendimą, kuris būtų pakankamos trukmės po tų veikų įvykdymo, kad tas nusikalstamas veikas būtų galima veiksmingai išnagrinėti.

2. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų, už kurias baudžiama skiriant maksimalią ne trumpesnę kaip ketverių metų laisvės atėmimo bausmę, atveju būtų galima vykdyti tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą ir teismo procesą bei priimti teismo sprendimą per bent penkerių metų laikotarpį po nusikalstamos veikos įvykdymo.

3. Nukrypstant nuo 2 dalies, valstybės narės gali nustatyti trumpesnę nei penkeri metai, bet ne trumpesnę nei treji metai, senaties terminą, su sąlyga, kad šis terminas galėtų būti nutrauktas arba sustabdytas konkrečių aktų atveju.

⁽¹⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų išaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29, p. 39).

4. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos įvykdyti:
 - a) ilgesnę nei vienerių metų laisvės atėmimo sankciją arba alternatyviai
 - b) laisvės atėmimo sankciją veikos, už kurią baudžiama skiriant maksimalų ne trumpesnę kaip ketverių metų laisvės atėmimą, atveju,

paskirtą priėmus galutinį apkaltinamąjį nuosprendį už vieną iš 3, 4 arba 5 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų bent per penkerius metus nuo galutinio apkaltinamojo nuosprendžio datos. Į tą laikotarpį galima įtraukti senaties termino pratęsimus dėl nutraukimo arba sustabdymo.

13 straipsnis

Susigrąžinimas

Šia direktyva nedaromas poveikis:

- 1) Sąjungos lygmeniu – sumų, nepagrįstai sumokėtų įvykdžius 3 straipsnio 2 dalies a, b ar c punktuose arba 4 ar 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, susigrąžinimui;
- 2) nacionaliniu lygmeniu – viso PVM, nesumokėto įvykdžius 3 straipsnio 2 dalies d punkte arba 4 ar 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, susigrąžinimui.

14 straipsnis

Santykis su kitais taikytiniais Sąjungos teisės aktais

Administracinių priemonių, nuobaudų ir baudų, nustatytų Sąjungos teisėje, ypač tų, kurios apibrėžtos Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 4 ir 5 straipsniuose, arba nacionalinės teisės aktuose, priimtuose vykdančią konkrečią pareigą pagal Sąjungos teisę, taikymas nedaro poveikio šiai direktyvai. Valstybės narės užtikrina, kad baudžiamieji procesai, inicijuoti remiantis nacionalinėmis nuostatomis, kuriomis įgyvendinama ši direktyva, nedarytų netinkamo poveikio tinkamam ir veiksmingam administracinių priemonių, nuobaudų ir baudų, kurių negalima prilyginti Sąjungos teisėje ar nacionalinėse įgyvendinimo nuostatose nustatytam baudžiamajam procesui, taikymui.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15 straipsnis

Valstybių narių ir Komisijos (OLAF) bei kitų Sąjungos institucijų, organų, biurų ir agentūrų bendradarbiavimas

1. Nedarant poveikio tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose taisyklėms, valstybės narės, Eurojustas, Europos prokuratūra ir Komisija, neviršydami savo atitinkamos kompetencijos, bendradarbiauja tarpusavyje kovodami su 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytomis nusikalstamomis veikomis. Tuo tikslu Komisija ir tam tikrais atvejais Eurojustas teikia tokią techninę ir operatyvinę pagalbą, kokios kompetentingoms nacionalinėms institucijoms prireikia siekiant palengvinti jų vykdomų tyrimų koordinavimą.
2. Kad būtų lengviau atskleisti faktus ir veiksmingai kovoti su 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytomis nusikalstamomis veikomis, valstybių narių kompetentingos institucijos, neviršydamos savo kompetencijos, ir Komisija gali keistis informacija. Komisija ir kompetentingos nacionalinės institucijos kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgia į konfidencialumo reikalavimus ir duomenų apsaugos taisykles. Nedarant poveikio nacionalinei teisei dėl prieigos prie informacijos, Komisijai informaciją teikianti valstybė narė gali tuo tikslu nustatyti konkrečias šios informacijos naudojimo sąlygas, nesvarbu, ar ja naudojasi Komisija, ar kita valstybė narė, kuriai ši informacija perduodama.
3. Audito Rūmai ir už pagal Sutartį įsteigtų Sąjungos institucijų, organų, biurų ir agentūrų biudžetų ir institucijų valdomų ir audituojamų biudžetų auditą atsakingi auditoriai atskleidžia OLAF ir kitoms kompetentingoms institucijoms visus faktus, kuriuos jie sužino vykdydami savo pareigas ir kurie galėtų būti priskiriami 3, 4 ar 5 straipsniuose nurodytomis nusikalstamoms veikoms. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės audito įstaigos darytų tą patį.

16 straipsnis

Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos konvencijos pakeitimas

1995 m. liepos 26 d. Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos konvencija, įskaitant jos 1996 m. rugsėjo 27 d., 1996 m. lapkričio 29 d. ir 1997 m. birželio 19 d. protokolus, pakeičiama šia direktyva valstybių narių, kurioms ji yra privaloma, atžvilgiu nuo 2019 m. liepos 6 d.

Valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu nuorodos į Konvenciją laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

17 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip 2019 m. liepos 6 d. priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos perduoda Komisijai šių priemonių tekstus. Tas nuostatas jos taiko nuo 2019 m. liepos 6 d.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Į jas taip pat įtraukiamas pareiškimas, kad valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, atžvilgiu nuorodos galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose į šią direktyvą pakeistą konvenciją laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir to teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

18 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

1. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. liepos 6 d. pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinama, kokių mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi šios direktyvos.

2. Nedarant poveikio kituose Sąjungos teisės aktuose nustatytiems ataskaitų teikimo pareigoms, valstybės narės kasmet Komisijai pateikia šiuos statistinius duomenis apie 3, 4 ir 5 straipsniuose nurodytas nusikalstamas veikas, jei tų statistinių duomenų turima centriniu lygmeniu atitinkamoje valstybėje narėje:

a) inicijuotų baudžiamųjų procesų skaičių, nutrauktų procesų skaičių, procesų, kurių metu buvo išteisinta, skaičių, procesų, kurių metu priimtas apkaltinamasis nuosprendis, skaičių ir vykstančių procesų skaičių;

b) sumas, susigrąžintas po baudžiamųjų procesų, ir įvertintą žalą.

3. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. liepos 6 d., atsižvelgdama į savo pagal 1 dalį pateiktą ataskaitą bei valstybių narių pagal 2 dalį pateiktus statistinius duomenis, pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje įvertinamas nacionalinės teisės aktų, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, poveikis Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo prevencijai.

4. Komisija ne vėliau kaip 2022 m. liepos 6 d., remdamasi valstybių narių pagal 2 dalį pateiktais statistiniais duomenimis, pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje, atsižvelgdama į bendrą tikslą sustiprinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, įvertina, ar:

a) 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta riba yra tinkama,

b) 12 straipsnyje išdėstytos nuostatos dėl senaties terminų yra pakankamai veiksmingos,

c) šia direktyva veiksmingai sprendžiami sukčiavimo vykdant viešuosius pirkimus atvejai.

5. Prie 3 ir 4 dalyse nurodytų ataskaitų pridedamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, į kurį gali būti įtrauktos konkrečios nuostatos dėl sukčiavimo vykdant viešuosius pirkimus.

19 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

20 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva pagal Sutartis skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2017 m. liepos 5 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. MAASIKAS
